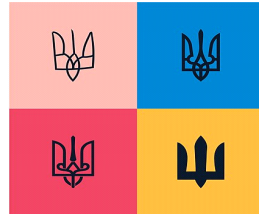

2026

Спецвипуск

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

*Свято, що об'єднює минуле, сьогодення
і майбутнє України*

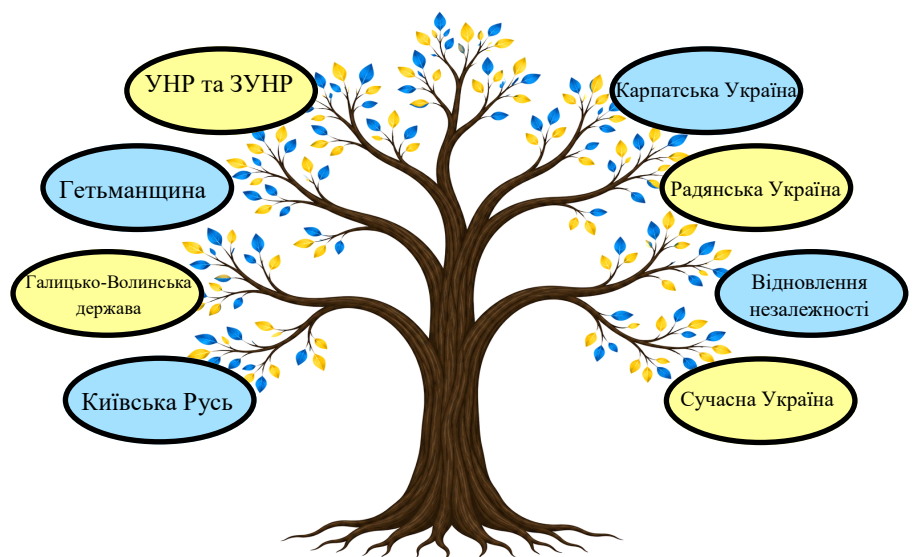
ДЕНЬ
УКРАЇНСЬКОЇ
ДЕРЖАВНОСТІ
надбання тисячоліть

Візуальна символіка до Дня Державності України, яку розробив Мінкульт у 2022 році

ЩО ТАКЕ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ ?

Це державне свято, яке вшановує понад тисячолітню історію українського державотворення.

- Уперше відзначати цей день на державному рівні запропонувала 5 лютого 2018 року ініціативна група у складі: Героя України — Левка Лук'яненко, Президентів України — Леоніда Кравчука, Леоніда Кучми, Віктора Ющенка, Голови Верховної Ради України — Андрія Парубія та інших.
- Свято запровадили Указом Президента України Володимира Зеленського від 24 серпня 2021 року, підписаним під час святкування 30-річчя незалежності України. Наступного дня, 25 серпня, до Верховної Ради було внесено відповідний законопроект. 31 травня 2022 року народні депутати підтримали його, а 9 червня закон офіційно набрав чинності.
- Після календарної реформи ПЦУ та УГКЦ свято князя Володимира Великого почали відзначати 15 липня. Тому День Української Державності також перенесли з 28 на 15 липня. Відповідний законопроект Президент подав 28 червня 2023 року, а Верховна Рада ухвалила його 14 липня.

ІСТОРИЧНЕ ДЕРЕВО УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

У ЦЬОМУ ВИПУСКУ:

- Свято, що об'єднює минуле, сьогодення і майбутнє України 1
- Від Київської Русі до сучасної України: тисячолітня традиція державотворення 2
- Держава зсередини 3
- Рекомендація літератури 4

Історичне дерево Української державності є узагальненою авторською моделлю. Для зручності сприйняття матеріал подано зі свідомим редакційним спрощенням: окремі історичні процеси та державні утворення об'єднано у вісім ключових етапів, які відображають основну тяглість української державницької традиції.

ВИДАННЯ КЗ «СОКАЛЬСЬКА МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК
УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ ІМЕНІ ІГОРЯ БОГАЧЕВСЬКОГО»

ІНТЕЛЕКТ

ВІД КИЇВСЬКОЇ РУСІ ДО СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ: ТИСЯЧОЛІТНЯ ТРАДИЦІЯ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ

Київська Русь (IX — середина XIII ст.)

Витоки української державності сягають середньовічної Русі, яка сформувалася у IX столітті з центром у Києві. Русь була однією з найбільших держав Європи, підтримувала політичні, торговельні та культурні зв'язки з Візантією й іншими європейськими країнами. Прийняття християнства у 988 році, розвиток писемності та створення «Руської правди» заклали основи української правової й культурної традиції. Із доби Русі походять княжий знак Володимира Великого — сучасний Державний Герб України (тризуб), назва національної валюти — гривня, а Київ утвердився як історичний політичний і культурний центр України.

Галицько-Волинська держава (XII–XIV ст.)

Після занепаду Київської Русі її державницькі традиції продовжила Галицько-Волинська держава. Вона зберегла власні державні інституції, підтримувала активні зв'язки з європейськими країнами та зміцнила міжнародний авторитет українських земель. Свідченням цього стало коронування Данила Романовича королем Русі у 1253 році.

Козацька держава — Гетьманщина (XVII–XVIII ст.)

У Запорозькій Січі сформувалися традиції самоврядування, виборності посад і колективного ухвалення рішень. У середині XVII століття постала Гетьманщина — українська козацька держава, що мала власні органи влади, військо, фінансову, судову та дипломатичну системи. Важливою пам'яткою української політико-правової думки стала Конституція Пилипа Орлика 1710 року.

Українська революція (1917–1921 рр.)

Під час Української революції було створено Українську Народну Республіку, незалежність якої проголосили IV Універсалом 22 січня 1918 року. У цей період державними символами стали тризуб, синьо-жовтий прапор і гімн «Ще не вмерла України». Важливою подією став Акт Злуки УНР і ЗУНР 22 січня 1919 року, який утвердив ідею соборності українських земель.

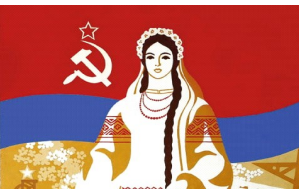
Карпатська Україна (1939 р.)

15 березня 1939 року було проголошено незалежність Карпатської України на чолі з президентом Августином Волошином. Попри коротке існування, вона стала важливим етапом українського державотворення та символом боротьби українців за власну державу.

Радянська Україна (1920–1980-ті рр.)

Попри Голодомор, масові репресії та русифікацію, українці зберегли національну ідентичність. Митці Розстріляного відродження, а згодом шістдесятники й дисиденти відстоювали українську культуру, мову, права людини та право українського народу на самовизначення.

Відновлення незалежності (1990–1991 рр.)

16 липня 1990 року Верховна Рада УРСР ухвалила Декларацію про державний суверенітет України. 24 серпня 1991 року було проголошено незалежність України, а 1 грудня це рішення підтвердив всеукраїнський референдум, на якому 90,32 % його учасників підтримали Акт проголошення незалежності.

Сучасна Україна (1991 р. — сьогодні)

28 червня 1996 року було ухвалено Конституцію України, яка закріпила її як суверенну, незалежну, демократичну, соціальну і правову державу. Сьогодні Україна продовжує зміцнювати демократичні інститути, захищати свій суверенітет, територіальну цілісність та європейський вибір.

ДЕРЖАВА ЗСЕРЕДИНИ

ПОТРІБНО ЗНАТИ!

- **Стаття 1.** Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава.
- **Стаття 5.** Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.
- **Стаття 6.** Державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України.
- **Стаття 20.** Державними символами України є Державний Прапор України, Державний Герб України і Державний Гімн України. Державний Прапор України - стяг із двох рівновеликих

горизонтальних смуг синього і жовтого кольорів. Великий Державний Герб України встановлюється з урахуванням малого Державного Герба України та герба Війська Запорізького законом, що приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України. Головним елементом великого Державного Герба України є Знак Княжої Держави Володимира Великого (малий Державний Герб України). Державний Гімн України - національний гімн на музику М. Вербицького із словами, затвердженими законом, що приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України. Опис державних символів України та порядок їх використання встановлюються законом, що приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України. Столицею України є місто Київ.

Інформацію взято з Конституції України

Конституція України визначає державні символи нашої країни. Кожен із них має власну історію, що бере початок багато століть тому та відображає розвиток української державності.

Монета часів України-Русі. Срібляник Київського князя Володимира Великого періоду 1012–1015 років

Тризуб є одним із найдавніших українських символів. За часів Русі він був особистим знаком князя Володимира Великого та знаком князівської влади. Його зображення археологи знаходять на монетах, печатках, зброї, прикрасах і литках-гривнях X–XIII століть.

Під час Української революції тризуб повернувся як державний символ: у 1918 році його затвердили гербом Української Народної Республіки. Після відновлення незалежності України 12 лютого 1992 року Верховна Рада офіційно затвердила тризуб як Малий Державний Герб України. Сьогодні він символізує спадкоємність української державності та боротьбу за свободу.

Фото взяте з відкритих джерел

Поєднання синього та жовтого кольорів відоме ще з часів Руського королівства та Галицької землі. Під такими барвами українці виступали під час Весни народів 1848 року, а на початку XX століття синьо-жовтий прапор став символом національно-визвольного руху.

У 1918 році його офіційно використовувала Українська Народна Республіка. Після десятиліть заборони 4 вересня 1991 року синьо-жовтий прапор урочисто підняли над будівлею Верховної Ради України. Сьогодні він є одним із головних символів незалежної держави.

Фото взяте з відкритих джерел

Назва «гривня» походить від давньоруської нашійної прикраси — гривни. Згодом так називали срібні литки, які використовували як вагову та грошову одиницю в Русі.

У 1918 році Центральна Рада відновила гривню як національну валюту Української Народної Республіки. Після відновлення незалежності вона знову стала грошовою одиницею України: з 2 вересня 1996 року гривня офіційно введена в обіг. Її назва є ще одним символом історичної спадкоємності української державності.

Інформацію взято з сайту «Українського Інституту національної пам'яті», матеріал «Інформаційні матеріали до Дня Української Державності — 2026».

Наші реквізити:

80000, м. Сокаль
Львівська обл.
вул. Шептицького, 90

**МАН — це
хороша школа
Самопізнання,
Саморозвитку,
Самопідготовки**

Газета «ІНТЕЛЕКТ» виходить друком з 2011 року.

Поширюється у Сокальській Малій академії наук учнівської
молоді

Головний редактор: Демкович Евеліна

Адреса редакції: м. Сокаль, вул. Шептицького, 90,
Львівська обл.

При підготовці номера використовувались власні матеріали,
а також матеріали інформаційних агентств і ресурсів всесвіт-
ньої мережі Інтернет. Відповідальність за зміст і достовір-
ність опублікованих даних несуть автори публікацій.

**Історію української державності неможливо вмістити в один газетний випуск.
Тому пропонуємо добірку книг, які допоможуть глибше зрозуміти її витоки,
ключові етапи розвитку та багатовікову боротьбу українців за власну державу.**

- **Орест Субтельний — «Україна: Історія»**

Книга професора Йоркського університету з Торонто та українця за походженням. Автор розглядає українське минуле в європейському контексті та приділяє особливу увагу національному відродженню України. Книжка викличе інтерес передусім нетрадиційною концепцією української історії.

- **Сергій Плохій — «Брама Європи»**

Книга охоплює понад дві тисячі років історії українських земель — від скіфської доби до незалежної України. Автор показує, як географічне положення, сусідство з імперіями, війни та національні рухи впливали на формування сучасної України.

- **Наталя Яковенко — «Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII століття»**

Науковий виклад історії українських земель від давнини до завершення XVIII століття. Праця спирається на широке коло історичних джерел і пропонує сучасний погляд на розвиток суспільства, політичних інституцій та державницьких традицій.

- **Михайло Грушевський — «Ілюстрована історія України»**

Доступний виклад історії України від найдавніших часів до початку XX століття. Автор приділяє значну увагу Русі, козацтву, українсько-польським та українсько-російським відносинам, культурному розвитку й боротьбі українців за політичні права.

- **Володимир В'ятрович — «Україна. Історія з грифом «Секретно»»**

Збірка історичних нарисів про маловідомі події 1918–1991 років, створена із залученням документів радянських спецслужб. У книзі йдеться про репресії, діяльність КГБ, український визвольний рух, Голодомор, ГУЛАГ та інші сторінки радянської доби.

- **Ярослав Грицак — «Нарис історії України. Формування модерної нації XIX–XX століття»**

Книга присвячена формуванню модерної української нації в умовах імперського панування, воєн, революцій і боротьби за державність. Автор пояснює, як національний рух XIX століття поступово перетворився на політичний